

หัวข้อภาคนิพนธ์	นโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรป ต่อวิกฤติอิรัก: ปี ค.ศ. 2001-2009 (European Union's Common Foreign and Security Policy in Case of Iraq Crisis : 2001-2009)
ชื่อผู้เขียน	นางสาว สุนทรี นามลิวัลย์ Miss Soontharee Namliwal
แผนกวิชา/คณะ	สาขาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.บรรพต กำเนิดศิริ
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “นโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรปต่อวิกฤติอิรัก : ปี ค.ศ. 2001-2009” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงของสหภาพยุโรปต่อวิกฤติอิรัก และเพื่อประเมินบทบาทด้านนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรปต่อวิกฤติอิรักในฐานะตัวแสดงระหว่างประเทศ

การศึกษานี้มุ่งพิสูจน์สมมติฐานสองประการดังนี้ **ประการแรก** ปัจจัยภายนอกจากระบบระหว่างประเทศซึ่งประกอบด้วยระเบียบโลกแบบขั้วเดียวโดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศมหาอำนาจและนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาต่ออิรัก และปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วย สถาบันและกลไกการกำหนดนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันซึ่งมีลักษณะแบบความร่วมมือระหว่างรัฐ และผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเฉพาะอย่างยิ่งด้านพลังงานน้ำมัน มีอิทธิพลต่อการกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรปต่อวิกฤติอิรัก **และประการที่สอง** การดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต่อวิกฤติอิรักอย่างไม่เป็นเอกภาพ ส่งผลทำให้สหภาพยุโรปไม่สามารถแสดงบทบาทด้านนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันต่อวิกฤติอิรักในฐานะตัวแสดงระหว่างประเทศได้

การดำเนินงานวิจัยในเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารที่ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยนำเนื้อหาของข้อมูลวิเคราะห์และเปรียบเทียบภายใต้กรอบแนวคิดที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยในภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาใช้แนวคิดเรื่องการเมืองที่เกี่ยวพัน (Linkage Politics) และแนวคิดหลักเกณฑ์สี่ประการ (Four Criteria) เป็นกรอบในการวิเคราะห์

การศึกษาพบว่าสมมติฐานประการแรกที่ระบุว่า “ปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วย สถาบันและกลไกการกำหนดนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันซึ่งมีลักษณะแบบความร่วมมือระหว่างรัฐ และผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเฉพาะอย่างยิ่งด้านพลังงานน้ำมัน มีอิทธิพลต่อการกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรปต่ออิรัก” ไม่ถูกต้อง เพราะไม่ปรากฏว่าประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศต่ออิรักเพื่อตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติด้านพลังงานน้ำมัน ทั้งนี้การกำหนดนโยบายต่างประเทศของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปซึ่งสนับสนุนแนวทางของสหรัฐอเมริกา มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาความเป็นพันธมิตรที่ดีระหว่างสหรัฐอเมริกาประเทศตนเป็นสำคัญ และในส่วนของนโยบายต่างประเทศของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ซึ่งสนับสนุนนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรป และคัดค้านการใช้กำลังต่ออิรัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาความเป็นเอกภาพในนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรปต่ออิรัก ประกอบด้วยปัจจัยภายนอก 4 ประการ คือ ระเบียบโลกแบบขั้วเดียวโดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศมหาอำนาจ และนโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออิรัก ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม สมมติฐานข้างต้นถูกต้องเพียงบางส่วน เนื่องจากยังมีปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลด้วย ได้แก่ บทบาทขององค์การสหประชาชาติและความขัดแย้งทางวัฒนธรรม และปัจจัยภายใน 3 ประการคือ สถาบันและกลไกการกำหนดนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันซึ่งมีลักษณะแบบความร่วมมือระหว่างรัฐ ทัศนคติและค่านิยมของสหภาพยุโรป และนโยบายต่างประเทศของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

จากการศึกษาพบว่าระหว่างช่วงก่อนสงครามสหรัฐอเมริกา-อิรักจนถึงสิ้นสุดสงคราม สหภาพยุโรปไม่สามารถแสดงบทบาทในฐานะตัวแสดงระหว่างประเทศได้ เนื่องจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปดำเนินนโยบายต่างประเทศต่ออิรักอย่างไม่เป็นเอกภาพและไม่สอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรป ซึ่งถูกต้องตามสมมติฐาน ประการที่สอง อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลังสงครามจนถึงสิ้นปี ค.ศ. 2009 สหภาพยุโรปมี

บทบาทด้านนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันในฐานะตัวแสดงระหว่างประเทศอย่างครบถ้วนตามแนวคิดหลักเกณฑ์สี่ประการคือ การยอมรับ อำนาจ ความเป็นอิสระ และ ความสอดคล้องในการดำเนินนโยบาย

ด้านแนวโน้มนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันของสหภาพยุโรปต่ออิรัก เนื่องจากปัจจุบันอิรักยังคงเผชิญกับปัญหาความไร้เสถียรภาพทางเมือง ความขัดแย้งทางสังคม ความยากลำบากทางเศรษฐกิจ และการขาดแคลนบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหลายๆ ด้านที่จำเป็นต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ สหภาพยุโรปจึงน่าจะยังคงดำเนินนโยบายเกี่ยวพันกับอิรัก ควบคู่ไปกับการให้ความช่วยเหลือแก่อิรักแบบพหุภาคีโดยสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานร่วมกับองค์การสหประชาชาติและองค์การอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศอิรักทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม